प्रश्न पेढी बी.ए.भाग २ सत्र ४ :- पेपर ५

‘चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून!’ :- डॉ. आ. ह. साळुंख

(ललित गद्य)जून २०२४ पासून

१. वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न.

१. एरिख फ्रॉम या मानसशास्त्रज्ञाचे कोणते पुस्तक जगण्याच्या पद्धतीवर भाष्य करते ?

अ) सेपियन **ब) टू हॅव ऑर टू बी?** क) इंटरप्रिटेशन ऑफ ड्रीम्स ड) द सायकॉलॉजी ऑफ एव्हरीडे लाईफ

२.‘विचार कसा करावा, हे आपल्या मुलाला शिकवा’ या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?

अ) व्हॉल्टेअर ब) जॉन ड्युई **क) एडवर्ड डी बोनो** ड) देकार्त

३. डॉ. आ. ह. साळुंखे यांनी मानवी नात्यांची तुलना कोणाशी केली आहे?

अ) नदी ब) पाऊस क) समुद्र ड) झाड

४. ‘मेघदूत’ या काव्यातील यक्षाने आपल्या पत्नीचा उल्लेख कोणत्या शब्दाने केला आहे?

अ) सखी ब) जयती क) कामिनी **ड) बन्धु**

५. जिवंत राहण्याच्या, जगण्याच्या, आपले अस्तित्व टिकवून ठेवण्याच्या इच्छेस काय म्हणतात?

अ) जिजीविषा ब) विजिगीषा क) उर्मी ड) जीवनासक्ती.

६. रक्ताच्या प्रत्येक थेंबापासून त्याच्यासारखा नवा योध्दा निर्माण होणाऱ्या कोणत्या असूराची कथा प्राचीन भारतीय साहित्यात आली आहे?

अ) हिरण्यकश्यपू ब) बळी **क) रक्तबीज** ड) महिषासूर

७. प्लेटोने कोणत्या ग्रंथाचे सात वेळा पुनर्लेखन केले होते!

अ) लॉजिक **ब) रिपब्लिक** क) सोशल कॉन्ट्रॅक्ट ड) पॉलिटिक्स

८. प्राचीन काळातील ग्रीकधील महान तत्त्ववेता कोण ?

अ) सॉक्रेटीस ब) कार्ल मार्क्स क) रसेल ड) हेगेल

९. मम्मटाने काव्यनिर्मितीसाठी कोणते घटक आवश्यक असल्याचं म्हटलं आहे?

अ) शक्ती (प्रतिभा) ब) निपुणता क) अभ्यास **ड) अ,ब,क मधील सर्व बरोबर**

१०.नावाच्या नात्यापेक्षाही कोणती नाती सांभाळावीत, असे डॉ. आ. ह.साळुंखे यांना वाटत?

अ) जोडलेली **ब) अंतरंगाची** क) रक्ताची ड) अनौपचारिक

११) पाणिनीचा कोणता ग्रंथ जगद्‌विख्यात आहे?

अ) अर्थशास्त्र **ब) अष्टाध्यायी** क) लीलावती ड) गाथासप्तशती

१२) डॉ. आ. ह. साळुंखे यांना एक जपानी तरुण कोठे भेटला?

अ) शांतिनिकेतन ब) चेन्नई क) टोकीयो **ड) अंजिठा**

१३) भाषेमधील कोणती गोष्ट बदलण्याची आवश्यकता डॉ. आ. ह. साळुंखे यांनी व्यक्त केली आहे?

अ) अलंकार ब) संस्कृतप्रचुरता **क) पुरुषप्रधानता** ड) काठिण्य

१४) 'चार्वाक' या नावाचा एक अर्थ कोणता होतो?

अ) गोड भाषा/गोड बोलणारा ब) अनेकांन्तवाद क) अद्वैत ड) चालणारा

१५) मानवी मनाची कोणती बाब थक्क करणारी आहे?

अ) निर्मितिक्षमता ब) विकारवशता क) संचारक्षमता ड) लालसा

१६) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी बौद्ध धम्मावर कोणता ग्रंथ लिहिला?

अ) सर्वोत्तम भूमिपूत्र: गोतम बुद्ध ब) त्रिपिटक **क) बुद्ध आणि त्यांचा धम्म** ड) धम्म म्हणजे काय?

१७) मुलीने वडिलांच्या प्रेमास कशाची उपमा दिली होती?

अ) साखर ब) साय **क) मीठ** ड) गूळ

१८) 'मैं कभी न किसी का शाह बनूँ। मेरा भी कोई शाह न हों।' हे वचन कोणाचे आहे?

अ) कबीर ब) गुरुनानक क) तुकडोजी महाराज **ड) स्वामी सत्यभक्त**

१९) 'आपलं देण्याचं माप आणि घेण्याच माप एकचं असावं?' असा विचार कोणी मांडला होता!

अ) म. फुले ब) शाहू महाराज क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ड) तुकाराम

२०) वर्धमान महावीरांच्या आईंना कोणते स्वप्न पडले होते?

अ) अग्नी **ब) निर्धूम अग्नी** क) वादळ ड) स्वर्ग

२. दीर्घोत्तरी प्रश्न

१.'मृत्यचू या एकेका घावाबरोबर' व 'पानगळ झालेली झाडं' या लेखांमधून जीवनाविषयी कोणते विचार व्यक्त झाले आहेत?

२. जीवन उत्कटपणाने जगण्याचे कोणते पैलू डॉ. आ. ह. साळुंखे यांनी सांगितले आहेत?

३. 'एक-एक नवा शब्द.....' व 'भाषेतली पुरुषप्रधानता' या लेखांमधील भाषाविषयक चिंतन तुमच्या शब्दांत लिहा.

४. 'पत्नी गुलाम म्हणून हवी, की मत्रै ीण म्हणून' या लेखातील आशयाचे तुमच्या शब्दात विश्लेषण करा.

५. डॉ. आ. ह. साळुंखे यांच्या ललित लेखनाची वैशिष्ट्ये 'चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून!' या पुस्तकाच्या आधारे सांगा.

६. 'अरे! चांदण्यात भिजायचं...' व 'काळजाच्याही काळजात...' या लेखांमधून जीवनाविषयीचा कोणता दृष्टिकोन व्यक्त होतो?

७. 'चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून !' या पुस्तकामधून डॉ. आ. ह. साळुंखे यांनी कोणता विचार मांडला आहे?

८. डॉ. आ. ह. साळुंखे यांच्या ललित लेखनाचे विशेष सांगा.

३.लघुतरी प्रश्न

१.डॉ. आ. ह. साळुंखे यांनी नावाच्या नात्यापेक्षा हृदयाचं नातं जपणं महत्त्वाचे आहे, असे का म्हटले आहे, ते सविस्तर सांगा.

२. डॉ. आ. ह. साळुंखे यांच्या मते, एखाद्या विषयावर मत बनविताना कोणती काळजी घ्यावी?

३. 'पाणिनीचा मृत्यूही....' या लेखामधील ज्ञाननिष्ठेचे विवेचन करा.

४. 'पत्रिकेतल्या कालसर्प योगाला....' व 'तीन कुटुंबांची.... या लेखांमधील परिवर्तनवादी दृष्टिकोनाची चिकित्सा करा.

५. मानवी जीवनातील परिवर्तनासंदर्भात कोणती भूमिका डॉ. आ. ह. साळुंखे यांनी मांडली आहे?

६. 'तर जीवनातले सर्व उन्हाळे पावसाळे होतील!' या आशावादामागील डॉ. आ. ह. साळुंखे यांची भूमिका स्पष्ट करा.

७. निबंध-लघुनिबंध-ललितगद्य या संकल्पना स्पष्ट करा.

८. ललितगद्यातील आत्माविष्काराचे स्वरूप सांगा.

९. ललितगद्याचे प्रकार सांगा

१०. ललितगद्यातील लवचिकता स्पष्ट करा.

४. टीपा लिहा.

१. प्रवासवर्णनपर ललितगद्याचे स्वरूप

२. चिंतनात्मक ललितगद्याचे स्वरूप

३. व्यक्तीचित्रणात्मक ललित गद्याचे स्वरूप

४. ललितगद्यातील सौंदर्यानुभूती

५. ललितगद्याची संकल्पना स्पष्ट करा.

६. ललितगद्य साहित्यप्रकाराचे विशेष सांगा.

७. ललितगद्य हा आत्माविष्कारी लेखन प्रकार आहे. स्पष्ट करा.